

BAB 1

KERAJAAN ALAM MELAYU

Sinopsis

Alam Melayu merupakan kawasan yang merangkumi kepulauan dan tanah besar. Sejarah awal Alam Melayu memperlihatkan kemunculan beberapa kerajaan yang masyhur seperti Funan, Champa, Srivijaya, Angkor, Majapahit, Kedah Tua dan Gangga Nagara. Kerajaan-kerajaan ini mempunyai persamaan dalam aspek geografi, bahasa dan budaya. Kerajaan-kerajaan ini telah berkembang maju sebagai pusat perdagangan dan keagamaan yang tersohor. Kegemilangan kerajaan ini turut dikenali setanding dengan tamadun dunia yang lain.

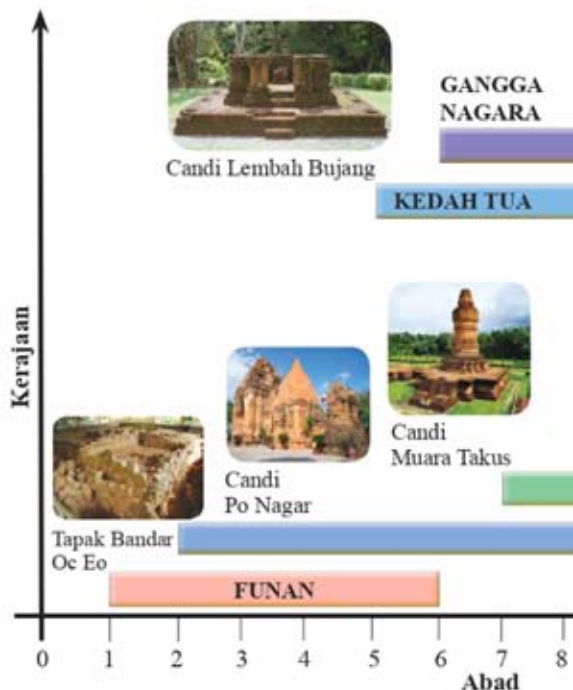

Apakah yang akan anda pelajari?

1. Menjelaskan konsep Alam Melayu.
2. Menerangkan kewujudan kerajaan Alam Melayu.
3. Memerihalkan kerajaan-kerajaan Alam Melayu yang masyhur.
4. Menghubungkan kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan di luar Alam Melayu yang sezaman.

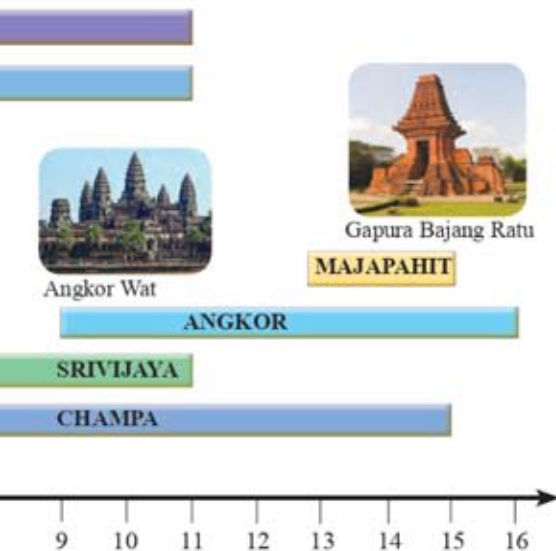
Peta menunjukkan kerajaan-kerajaan Alam Melayu yang masyhur.

Garis masa kerajaan-kerajaan Alam Melayu yang masyhur.

[Sumber: Adaptasi daripada Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman (et.al), *Asal Usul Melayu, Induknya di Benua Sunda*, Tanjung Malim: Universiti Pendidikan Sultan Idris, 2016, hlm. 15]

Apakah elemen kewarganegaraan dan nilai sivik yang anda dapati?

1. Menghuraikan kepentingan kedudukan strategik yang menyumbang kepada kemajuan sesebuah kerajaan.
2. Menerangkan kepentingan kebijaksanaan pemimpin untuk memajukan negara.
3. Menghubungkaitkan kepentingan menghargai kegemilangan kerajaan Alam Melayu dengan pembentukan jati diri.
4. Merumuskan kebanggaan terhadap kelangsungan warisan kerajaan Alam Melayu.

Kemahiran Pemikiran Sejarah yang anda dapati:

1. Memahami kronologi perkembangan kerajaan Alam Melayu.
2. Meneroka bukti kewujudan kerajaan Alam Melayu.
3. Membuat interpretasi konsep Alam Melayu.
4. Membuat imaginasi sifat keterbukaan kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar yang sezaman.
5. Membuat rasionalisasi hubungan kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar yang sezaman.

Pengenalan

Alam Melayu merangkumi gugusan kepulauan dan tanah besar di bahagian tenggara benua Asia. Alam Melayu juga dikenali dengan pelbagai istilah seperti Kepulauan Melayu dan Dunia Melayu. Istilah ini berbeza-beza mengikut peredaran zaman. Pada masa dahulu, gugusan tanah luas terbentang yang menghubungkan kawasan daratan dengan kepulauan ini dikenali sebagai Pentas Sunda. Kawasan di Pentas Sunda ini mempunyai ciri-ciri fizikal dan hidupan yang hampir sama. Anda telah mempelajari hal ini semasa berada di Tingkatan 1. Manusia yang tinggal di kawasan ini berkongsi tamadun yang sama seperti kepercayaan, asal usul keturunan, bahasa, budaya dan masyarakat. Oleh itu, konsep Alam Melayu ini boleh dilihat dari sudut geografi, bahasa dan budaya.

Geografi

Terdapat pelbagai pendapat tokoh-tokoh tempatan dan luar negara berkaitan aspek geografi Alam Melayu. Pendapat mereka menjadi rujukan dalam perbincangan tentang konsep Alam Melayu.

Profesor Emeritus Dato' Dr. Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman, ahli arkeologi.

Alam Melayu meliputi kawasan dari Madagaskar ke Tanah Melayu, Papua New Guinea, Australia, New Zealand, Kepulauan Pasifik dan sampai ke Taiwan.

[Sumber: Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman (et.al), *Asal Usul Melayu, Induknya di Benua Sunda*, Tanjung Malim: Universiti Pendidikan Sultan Idris, 2016, hlm. 15]

Tahukah Anda?

Buku *Ilmu Alam Melayu* yang ditulis oleh R. O. Winstedt digunakan di sekolah-sekolah di Tanah Melayu. Hal ini menunjukkan bahawa istilah Alam Melayu telah digunakan oleh British di Tanah Melayu.

Abdul Hadi Haji Hassan, ahli akademik.

Alam Melayu merupakan suatu lingkungan geografi yang luas meliputi Kepulauan Melayu hingga selatan Thailand.

Profesor Emeritus
Tan Sri Dato'
Pendeta (Dr.) Ismail
Hussein, ahli bahasa
dan budayawan.

Dunia Melayu meliputi selatan Vietnam, Kemboja, selatan Myanmar, Segenting Kra, Malaysia, Indonesia, Brunei dan Filipina.

(Sumber: Ismail Hussein, *Antara Dunia Melayu dengan Dunia Kebangsaan*, Bangi: Penerbit UKM, 1993, hlm. 14)

Alfred Russel
Wallace, sarjana
Barat.

Kepulauan Melayu meliputi Tanah Melayu hingga Tenasserim dan Kepulauan Nicobar, Filipina dan Kepulauan Solomon hingga Papua New Guinea.

(Sumber: Alfred Russel Wallace, *The Annotated Malay Archipelago*, Oxford: John Beaufoy Pub., 2009, hlm. 60)

Alam Melayu

Profesor Dr. Ding
Choo Ming,
pengkaji manuskrip
Melayu.

Dunia Melayu merupakan sebuah kawasan yang luas meliputi Malaysia, Indonesia, Brunei, Singapura, selatan Thailand dan Filipina.

(Sumber: Ding Choo Ming, *Manuskrip Melayu: Sumber Maklumat Peribumi*, Bangi: Penerbit UKM, 2016, hlm. 20)

Tokoh-tokoh ini telah mengemukakan pandangan yang hampir sama dari aspek geografi Alam Melayu, iaitu kawasan yang merangkumi Malaysia, Indonesia, Singapura, Brunei, Filipina, selatan Thailand, selatan Myanmar dan selatan Indochina. Pada hari ini, Alam Melayu merupakan sebahagian daripada Asia Tenggara.

Cerna Minda

Siapakah tokoh-tokoh yang mengemukakan pandangan tentang konsep Alam Melayu?

KPS

Interpretasikan konsep Alam Melayu.

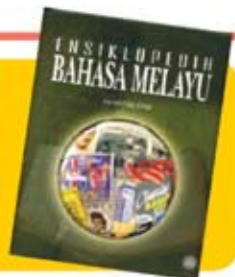
Bahasa

Konsep Alam Melayu juga boleh dilihat dari aspek penggunaan bahasa serumpun yang dikaitkan dengan bahasa Melayu. Bahasa Melayu tergolong dalam bahasa Austronesia yang merupakan antara 200 bahasa yang dipertuturkan di Alam Melayu.

Profesor Emeritus Dato' Dr. Asmah Haji Omar, tokoh bahasa.

Bahasa serumpun di Alam Melayu mempunyai perkaitan dengan bahasa etnik peribumi. Persamaan ini boleh dikenal pasti melalui kata-kata tertentu. Apabila membuat perbandingan bahasa-bahasa serumpun ini, terdapat pertalian kekeluargaan bahasa-bahasa ini dengan bahasa Melayu.

(Sumber: Asmah Haji Omar, *Ensklopedia Bahasa Melayu*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, 2008, hlm. 4)

Jadual: Persamaan bunyi perkataan bagi beberapa etnik di Alam Melayu.

Bahasa Melayu (Malaysia)	Bahasa Jawa (Indonesia)	Bahasa Melayu (Brunei)	Tagalog (Filipina)	Melanau (Sibu, Sarawak)	Kadazandusun (Sabah)
Empat	Papat	Ampat	Apat	Pat	Apat
Lima	Limo	Lima	Lima	Limah	Limo

Bahasa Melayu telah digunakan secara meluas di Alam Melayu sejak awal Masihi lagi. Sifat orang Melayu yang gemar belayar telah mengembangkan lagi bahasa Melayu ke Alam Melayu. Tambahan pula sifat bahasa Melayu yang sederhana dan mudah dipelajari membolehkan bahasa ini diterima di Alam Melayu.

(Sumber: Sutan Takdir Alisjahbana, *Indonesia: Social and Cultural Revolution*, Jakarta: Dian Rakyat, 2008, hlm. 25)

Sutan Takdir Alisjahbana, tokoh bahasa.

Tahukah Anda?

Istilah Melayu Polinesia digunakan sebelum digantikan dengan Austronesia.

Pada tahun 1972, Pertubuhan Pendidikan, Sains dan Kebudayaan Bangsa-Bangsa Bersatu (*United Nations of Educational, Scientific and Cultural Organisation* - UNESCO) telah memilih istilah Melayu bagi merujuk suku bangsa yang berbahasa Melayu yang mendiami Asia Tenggara.

Pandangan tokoh-tokoh ini menunjukkan bahawa bahasa di Alam Melayu adalah serumpun dan mempunyai persamaan bunyi sebutannya.

Mengapakah terdapat persamaan bunyi perkataan dalam beberapa bahasa di Alam Melayu?

Budaya

Penduduk di Alam Melayu mempunyai budaya serumpun yang merangkumi bahasa dan tulisan, persuratan, struktur sosial, kesenian, kepercayaan dan adat.

Sejak awal lagi, budaya di Alam Melayu ini telah berkembang maju dengan munculnya beberapa kepandaian tertentu dalam bidang kesenian. Antaranya termasuklah pembuatan gangsa dan seni mempertahankan diri. Kedua-dua kepandaian ini merupakan ciptaan asli di Alam Melayu. Selain itu, nilai-nilai serumpun wujud dalam masyarakat Alam Melayu terutamanya gotong-royong. Dalam aspek seni persembahan pula, muncul wayang kulit di Kelantan dan Pulau Jawa.

Dato' A. Aziz Deraman,
budayawan.

(Sumber: A. Aziz Deraman, *Masyarakat dan Kebudayaan Malaysia*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, 2005, hlm. 14)

Persamaan budaya dalam kalangan penduduk Alam Melayu membuktikan bahawa Alam Melayu ini merupakan kawasan yang memiliki kebudayaan serumpun.

Silat menjadi identiti budaya serumpun di Alam Melayu.

Alam Melayu merupakan suatu lingkungan geografi yang luas dan mempunyai persamaan bahasa dan budaya. Walaupun penduduk Alam Melayu kini dibahagikan kepada beberapa buah negara tetapi ikatan keserumpunan bahasa dan budaya masih kuat dalam kalangan penduduk di Alam Melayu. Hal ini memupuk kesedaran bahawa kita serumpun di Alam Melayu.

Cerna Minda

Nyatakan aspek keserumpunan Alam Melayu.

1.2

Kewujudan Kerajaan di Alam Melayu

Pengenalan

Kerajaan Alam Melayu telah bermula daripada petempatan kecil yang berkembang menjadi pelabuhan. Pelabuhan ini seterusnya berkembang menjadi kerajaan. Kerajaan ini muncul seawal abad pertama. Antara kerajaan tersebut termasuklah Funan, Champa, Srivijaya, Angkor, Majapahit, Kedah Tua dan Gangga Nagara.

1. Kerajaan Funan

Lokasi: Lembah Sungai Mekong

Masa: Abad Pertama

Pusat Kerajaan: Vyadhapura

2. Kerajaan Champa

Lokasi: Selatan dan tengah Vietnam.

Masa: Abad Kedua

Pusat Kerajaan: Indrapura

3. Kerajaan Srivijaya

Lokasi: Lembah Sungai

Musi, Sumatera

Masa: Abad Ketujuh

Pusat Kerajaan:

Palembang

4. Kerajaan Angkor

Lokasi: Lembah Sungai Mekong

Masa: Abad Kesembilan

Pusat Kerajaan: Hariharalaya

5. Kerajaan Majapahit

Lokasi: Lembah Sungai Brantas,
Jawa Timur.

Masa: Abad Ke-13

Pusat Kerajaan: Kota Trowulan

Kerajaan-kerajaan awal Alam Melayu.

6. Kerajaan Kedah Tua

Lokasi: Sungai Mas dan Sungai Bujang.

Masa: Abad Kelima

Pusat Kerajaan: Sungai Mas dan
Pangkalan Bujang.

7. Kerajaan Gangga Nagara

Lokasi: Pantai barat bahagian
tengah Tanah Melayu.

Masa: Abad Keenam

Pusat Kerajaan: Pangkalan

Kewujudan kerajaan Alam Melayu sejak awal abad pertama membuktikan bahawa Alam Melayu juga mempunyai kerajaan yang sezaman dengan tamadun lain. Kerajaan ini telah berjaya membina kegemilangan yang agung. Kewujudan kerajaan ini menyedarkan kita bahawa kawasan yang kita diami ini juga mempunyai warisan kerajaan yang agung seperti tamadun lain di dunia.

Mengapakah kerajaan-kerajaan awal di Alam Melayu muncul di lembah sungai?

1.3 Kerajaan Alam Melayu yang Masyhur

Pengenalan

Antara kerajaan Alam Melayu yang masyhur termasuklah Funan, Champa, Srivijaya, Angkor, Majapahit, Kedah Tua dan Gangga Nagara. Kemasyhuran kerajaan ini dapat dilihat dalam aspek pemerintahan, ekonomi, agama dan kemunculan pelabuhan.

Kerajaan Funan

Kerajaan Funan yang berpusat di Vyadhapura diasaskan oleh seorang Brahmin bernama Kaundinya. Beliau berkahwin dengan Soma, pemerintah wanita di Sungai Mekong dan membentuk kerajaan Funan.

Kemasyhuran

Kerajaan Funan masyhur semasa diperintah oleh Fan Shih-man. Beliau telah meluaskan empayar Funan ke Sungai Mekong hingga Teluk Camranh di sebelah timur. Kemudian, beliau menguasai selatan Myanmar dan Segenting Kra. Kejayaan beliau menguasai wilayah ini membolehkan Funan menguasai jalan perdagangan utama antara timur dengan barat. Kesannya, pada abad ketiga Funan menjadi pusat perdagangan utama di Alam Melayu.

Raja Funan terakhir ialah Rudravarman. Serangan kerajaan Chenla yang terletak di utara Funan telah menyebabkan kemerosotan kerajaan Funan.

Mengapakah golongan Brahmin penting dalam pemerintahan kerajaan Funan?

Kerajaan Champa

Kerajaan Champa diasaskan oleh Chu-Lien pada tahun 192 M. Pusat kerajaan ini adalah di Indrapura. Champa sering berhadapan dengan serangan dari Dai Viet. Chu-Lien berjaya membebaskan Champa daripada pengaruh China.

Kemasyhuran

Zaman kemasyhuran Champa bermula di bawah pemerintahan Che Bong Nga. Beliau berjaya mengatasi ancaman Dai Viet dan meluaskan empayar Champa ke wilayah Dai Viet hingga Lembah Sungai Merah. Serangan Champa ke wilayah Dai Viet berjaya membunuh Raja Tran Due Tong, pemerintah Dai Viet. Pemerintahan beliau mendapat pengiktirafan daripada Dinasti Ming pada tahun 1369.

Kemerosotan kerajaan Champa bermula apabila pemerintahnya, Indravarman meninggal dunia pada tahun 1441. Dai Viet menggunakan peluang ini dengan melancarkan beberapa serangan ke atas Champa. Pada tahun 1471, Champa ditawan oleh Dai Viet.

Tahukah Anda?

Kerajaan Dai Viet merujuk kawasan utara Vietnam hari ini.

Kerajaan Srivijaya

Kerajaan Srivijaya diasaskan oleh Dapunta Hyang Sri Jayanasa pada tahun 683 M di Palembang. Beliau telah memperkukuh kerajaan Srivijaya dengan menakluk kawasan sekitarnya seperti Bangka dan Taruma.

Kemasyhuran

Semasa era pemerintahan Sangramadhananjaya pada abad kelapan, Srivijaya telah berjaya menakluk Sumatera, selatan Myanmar, Tanah Melayu dan Segenting Kra. Penaklukan ini juga membolehkan Srivijaya menguasai jalan laut antarabangsa, iaitu Selat Melaka dan Selat Sunda, seterusnya menjadi kuasa perdagangan utama di Alam Melayu. Selain terkenal sebagai pusat perdagangan, Srivijaya menjadi pusat pengajian agama Buddha.

Serangan tentera Chola dari selatan India pada tahun 1025 telah menyebabkan kerajaan Srivijaya menjadi lemah.

Cerna Minda

Apakah faktor yang menyebabkan kerajaan Srivijaya menjadi lemah?

Mengapakah penguasaan jalan laut antarabangsa membolehkan sesebuah kerajaan menjadi masyhur?

Kerajaan Angkor

Kerajaan Angkor yang berpusat di Hariharalaya diasaskan oleh Jayavarman II dari Chenla. Beliau telah menyatukan wilayah di Lembah Sungai Mekong.

Kemasyhuran

Suryavarman II meluaskan empayar Angkor ke sekitar Lembah Sungai Mekong hingga selatan Myanmar. Beliau berjaya menghalang ancaman daripada Champa dan Dai Viet, di samping mewujudkan jalinan perdagangan antara pedagang tempatan dengan pedagang luar. Usaha beliau ini diteruskan pula oleh Jayavarman VII yang telah meluaskan empayar Angkor hingga sempadan Annam. Beliau membina Angkor Thom dan mendirikan 102 buah hospital.

Selepas kematian Jayavarman VII, Angkor mula lemah. Serangan Siam pada tahun 1594 telah melemahkan kerajaan Angkor.

Cerna Minda

Siapakah pemerintah Angkor yang berjaya meluaskan empayar hingga sempadan Annam?

Apakah kepentingan jalinan perdagangan antara pedagang tempatan dengan pedagang luar kepada kerajaan Alam Melayu?

Aktiviti

"Saya Lihat, Saya Fikir, Saya Bertanya" (*I See, I Think, I Wonder*)

Gambar menunjukkan salah sebuah pintu di dalam Angkor Thom. Angkor Thom merupakan ibu kota kerajaan Angkor.

(Sumber: Michael Freeman dan Claude Jacques, *Ancient Angkor*, Bangkok: Rivers Books Ltd., 2007, hlm. 74)

Secara berkumpulan, bincang dan lakukan aktiviti yang berikut:

1. Kaji gambar Angkor Thom dan tuliskan apa-apa yang dapat anda lihat.
2. Dengan merujuk pelbagai sumber dan melayari Internet, kumpulkan maklumat tentang Angkor Thom:
 - (a) Apakah jenis bahan binaan yang digunakan?
 - (b) Berapakah tempoh masa yang diambil untuk membinanya?
 - (c) Bagaimanakah masyarakat kerajaan Angkor membinanya?
 - (d) Mengapakah masyarakat kerajaan Angkor membinanya?
3. Kaitkan kepentingan Angkor Thom pada masa ini. 🍷
4. Dapatan maklumat dibentangkan di dalam kelas secara bergilir-gilir. Setiap kumpulan dibenarkan bertanya bagi mendapatkan maklumat tambahan.

Kerajaan Majapahit

Kerajaan Majapahit diasaskan oleh Raden Vijaya dengan bantuan tentera Mongol dalam perebutan kuasa di Jawa pada tahun 1294. Kerajaan ini berpusat di Kota Trowulan.

Kemasyhuran

Kemasyhuran Majapahit bermula dengan pelantikan Patih Gajah Mada sebagai Perdana Menteri (Majapahit) oleh pemerintah Tribuana Tunggaladewi. Patih Gajah Mada berjaya mengembalikan keamanan dan keselamatan kerajaan Majapahit. Beliau juga mula meluaskan tanah jajahannya ke timur Pulau Jawa; pesisir pantai timur Sumatera; pesisir selatan dan barat Pulau Borneo; bahagian selatan dan timur Sulawesi; dan Kepulauan Maluku. Hal ini menjadikan Majapahit sebagai pusat perdagangan pada abad ke-14.

Kematian Patih Gajah Mada dan serangan kerajaan Demak pada tahun 1478 telah menyebabkan kerajaan Majapahit menjadi lemah.

Cerna Minda

Namakan kawasan perluasan kuasa oleh Patih Gajah Mada.

Kerajaan Kedah Tua

Kemunculan kerajaan Kedah Tua bermula dengan penglibatan masyarakat di Guar Kepah yang menjalankan kegiatan perdagangan dengan pedagang dari luar di Sungai Mas. Pada peringkat awal, pusat kerajaan ini adalah di Sungai Mas dan Pangkalan Bujang. Kewujudan kerajaan Kedah Tua ini diperkukuhkan dengan catatan golongan agama dan pedagang dari China, India dan Arab-Parsi. Sumber China menamakan kerajaan Kedah Tua sebagai Chieh Ch'a. Manakala sumber dari India dan Arab, masing-masing merujuk kerajaan Kedah Tua sebagai Kataha dan Kalah-bar.

Kemasyhuran

Kemasyhuran kerajaan Kedah Tua dikaitkan dengan kepesatan kegiatan perdagangan di Lembah Bujang. Pedagang dari timur dan barat datang untuk menjalankan kegiatan perdagangan dengan penduduk tempatan dan pedagang luar yang lain. Seiring dengan kemajuan perdagangan ini, kerajaan Kedah Tua juga menjadi pusat keagamaan agama Buddha. Kemasyhuran kerajaan Kedah Tua ini menyebabkan kerajaan Srivijaya menguasai Kedah Tua. Namun begitu, serangan tentera Chola dari India pada tahun 1025 telah melemahkan kegiatan perdagangan di Kedah Tua.

Kerajaan Kedah Tua mula mengalami perubahan pemerintahan pada abad ketujuh apabila munculnya pengasasan Kesultanan Kedah yang memulakan kerajaan baharu di Kedah.

Cerna Minda

Apakah faktor kemasyhuran kerajaan Kedah Tua?

Penemuan beberapa buah candi di kawasan Lembah Bujang yang menunjukkan kewujudan kerajaan Kedah Tua.

(Sumber: Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman (ed.), *Early History*, Singapura: Didier Millet, 1998, hlm. 106)

Kerajaan Gangga Nagara

Berdasarkan kajian arkeologi, kerajaan Gangga Nagara muncul pada abad keenam. Walau bagaimanapun, kerajaan Gangga Nagara telah berfungsi sebagai pusat pelabuhan sejak abad kelima. Menurut sumber tradisi, pengasas kerajaan Gangga Nagara ialah Raja Ganji Sarjuna. Terdapat pendapat lain yang menyatakan kerajaan Gangga Nagara ini dibuka oleh Raja Khmer dari Kemboja. Pada peringkat awal pusat kerajaan ini adalah di Pangkalan.

Kemasyhuran

Kemasyhuran kerajaan Gangga Nagara bermula pada abad kesembilan. Sejak abad kelima, kerajaan Gangga Nagara sering dikunjungi oleh pedagang luar kerana kekayaan hasil bumi seperti emas dan bijih timah. Kerajaan Gangga Nagara juga berjaya mempertahankan kedaulatannya daripada serangan kerajaan Srivijaya pada tahun 850 M.

Kerajaan Gangga Nagara mulai lemah apabila diserang oleh tentera Chola dari India pada tahun 1025. Serangan ini telah memusnahkan pelabuhan Gangga Nagara.

Cerna Minda

Apakah kekayaan hasil bumi kerajaan Gangga Nagara?

Kerajaan Funan, Champa, Srivijaya, Angkor, Majapahit, Kedah Tua dan Gangga Nagara merupakan kerajaan yang masyhur. Kerajaan ini merupakan contoh kebijaksanaan kepimpinan masyarakat Alam Melayu. Oleh sebab itu, kebijaksanaan dan kemasyhuran ini wajar menjadi contoh kepada kita untuk membina tamadun bangsa yang setanding dengan bangsa-bangsa lain di dunia.

Kaitkan kepimpinan pemerintah dengan kemasyhuran sesebuah kerajaan.

1.4

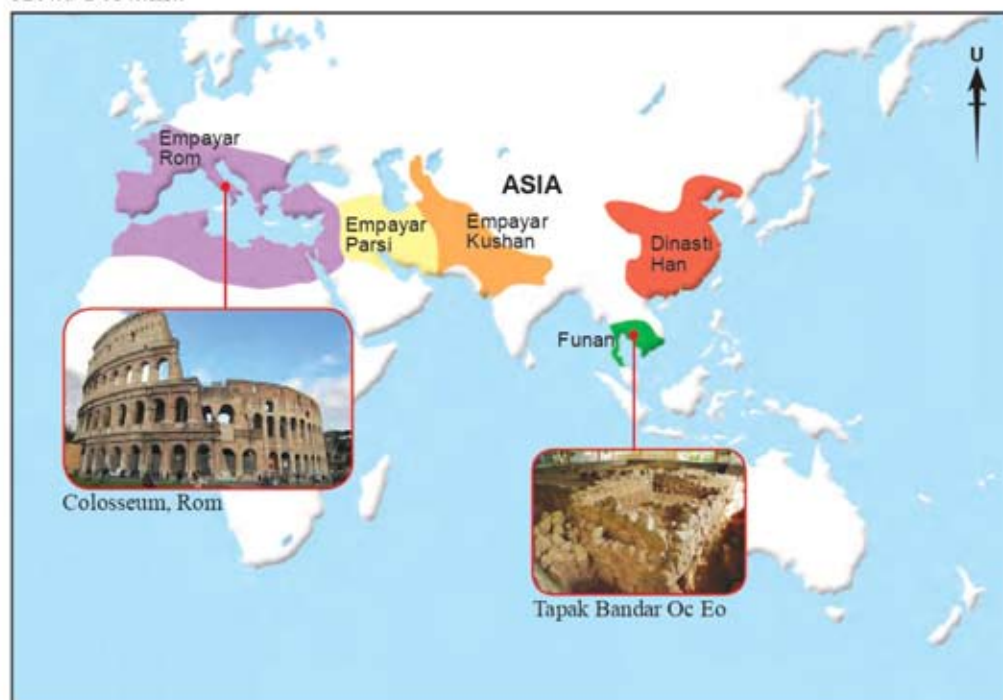
Kerajaan Alam Melayu dan Kerajaan Luar yang Sezaman

Pengenalan

Kerajaan Alam Melayu muncul sezaman dengan kerajaan-kerajaan luar yang lain. Hal ini menunjukkan bahawa kerajaan Alam Melayu membangun dan maju setanding dengan kerajaan tersebut. Kerajaan Alam Melayu juga mempunyai hubungan perdagangan, keagamaan dan diplomatik dengan kerajaan ini.

Kerajaan Luar yang Sezaman

Abad Pertama

Pada abad pertama, kemunculan kerajaan Funan sezaman dengan empayar Rom, empayar Parsi, empayar Kushan dan Dinasti Han.

Kerajaan
Awal Alam
Melayu

Cerna Minda

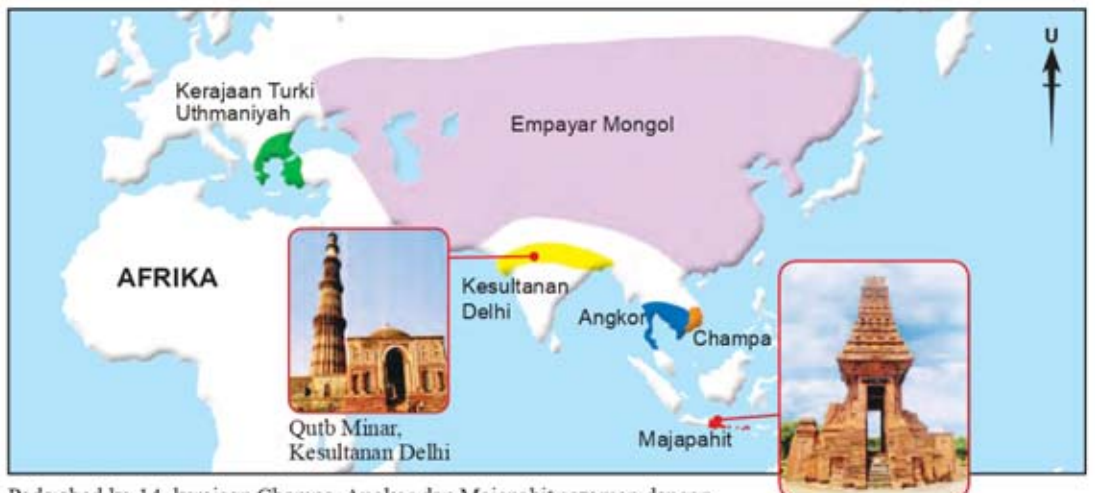
Namakan kerajaan luar yang sezaman dengan kerajaan Alam Melayu.

Abad Kesembilan

Pada abad kesembilan, kerajaan Champa, Srivijaya dan Angkor sezaman dengan kerajaan Abbasiyah, empayar Byzantine, Dinasti Tang dan kerajaan Chola.

Abad Ke-14

Pada abad ke-14, kerajaan Champa, Angkor dan Majapahit sezaman dengan empayar Mongol, kerajaan Turki Uthmaniyah dan Kesultanan Delhi.

Kerajaan Alam Melayu merupakan kerajaan yang penting dan mempunyai tamadun tinggi yang setanding dengan kerajaan luar yang lain.

Kerajaan Alam Melayu muncul sezaman dengan kerajaan-kerajaan luar yang lain. Buktikan.

Hubungan Perdagangan

Kerajaan Alam Melayu menjalinkan hubungan perdagangan dengan kerajaan luar. Kedudukan strategik di laluan perdagangan timur dan barat serta kekayaan hasil bumi mendorong pemerintah kerajaan Alam Melayu menjalinkan hubungan perdagangan dengan kerajaan lain.

Jalan perdagangan Alam Melayu dengan kerajaan luar bermula dari abad pertama hingga abad ke-15.

Perkembangan hubungan perdagangan ini menunjukkan amalan sikap keterbukaan para pemerintah kerajaan Alam Melayu telah membawa kemakmuran ekonomi.

Cerna Minda

Berdasarkan peta di atas, nyatakan pelabuhan yang terdapat di India dan China.

Apakah kepentingan kegiatan perdagangan terhadap sesebuah negara pada masa ini?

Hubungan Keagamaan

Hubungan kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar mendorong penyebaran agama Hindu, Buddha dan Islam. Penyebaran agama-agama ini telah mempengaruhi pelbagai aspek kehidupan seperti pentadbiran, perundangan, ekonomi dan sosiobudaya.

Hindu

Terdapat beberapa cara penyebaran agama Hindu di Alam Melayu, iaitu melalui peranan pedagang, tentera dan golongan Brahmin.

Penemuan artifak pengaruh Hindu di Lembah Bujang, Kedah.

(Sumber: Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman (ed.), *Early History*, Singapura: Didier Millet, 1998, hlm. 120)

Buddha

Peranan Asoka, pemerintah empayar Maurya, menghantar sami-sami Buddha ke Alam Melayu untuk menyebarkan agama Buddha.

Penemuan artifak pengaruh Buddha di Lembah Bujang, Kedah.

(Sumber: Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman (ed.), *Early History*, Singapura: Didier Millet, 1998, hlm. 96)

Islam

Terdapat beberapa cara penyebaran agama Islam di Alam Melayu, iaitu melalui peranan pedagang, pemerintah dan pendakwah.

Ukiran pengaruh Islam yang ditemukan di Beruas, Perak.

(Sumber: Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman (ed.), *Early History*, Singapura: Didier Millet, 1998, hlm. 132)

Penyebaran agama-agama ini ke Alam Melayu menggambarkan sikap keterbukaan penduduk Alam Melayu. Agama Hindu dan Buddha telah dianuti oleh sebahagian penduduk tempatan. Setelah kedatangan agama Islam, sebahagian besar penduduk di Alam Melayu menganut agama ini.

Cerna Minda

Bagaimanakah agama Hindu, Buddha dan Islam tersebar ke Alam Melayu?

Hubungan Diplomatik

Hubungan diplomatik merupakan hubungan politik antara dua kerajaan. Dalam hal ini, kerajaan Alam Melayu telah menjalin hubungan diplomatik dengan kerajaan di China dan India bagi mengukuhkan kedudukannya dan membuka jalan kepada perkembangan perdagangan.

Hubungan Kerajaan Alam Melayu dengan China

KPS

Bina garis masa hubungan kerajaan Alam Melayu dengan China.

Hubungan Kerajaan Alam Melayu dengan India

Hubungan diplomatik antara kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar menunjukkan usaha persahabatan yang cuba dijalin antara kerajaan.

Kerajaan-kerajaan Alam Melayu bersifat terbuka dan saling menghormati dalam menjalankan hubungan dengan kerajaan luar. Hubungan ini penting untuk membantu kemajuan kerajaan Alam Melayu. Jelaslah bahawa pemerintah kerajaan Alam Melayu bijak mengurus hubungan kerajaannya dengan kerajaan luar.

Aktiviti

"Fikir-Pasangan-Kongsi" (Think-Pair-Share)

Berdasarkan peta kerajaan Alam Melayu di sebelah, lakukan aktiviti yang berikut:

- Secara individu, kenal pasti lokasi kerajaan Alam Melayu yang masyhur.
- Bincangkan dengan rakan sekelas tentang negara dan ibu negara Asia Tenggara yang ada pada hari ini. Kemudian, senaraikannya.
- Kongsikan hasil perbincangan di dalam kelas.

Imbas Kembali

Kerajaan Alam Melayu

Konsep Alam Melayu

- Aspek Geografi
- Aspek Bahasa
- Aspek Budaya

Kewujudan Kerajaan Alam Melayu

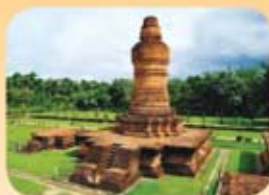
- Kerajaan Funan
- Kerajaan Champa
- Kerajaan Srivijaya
- Kerajaan Angkor
- Kerajaan Majapahit
- Kerajaan Kedah Tua
- Kerajaan Gangga Nagara

Kerajaan Alam Melayu yang Masyhur

- Kemasyhuran

Kerajaan Alam Melayu dan Kerajaan Luar yang Sezaman

- Hubungan Perdagangan
- Hubungan Keagamaan
- Hubungan Diplomatik

Bab ini telah menjelaskan bahawa Alam Melayu merupakan lingkungan kawasan yang luas dalam aspek geografi, keserumpunan bahasa dan budaya. Kerajaan ini telah mencapai kegemilangan dan menjadi masyhur. Kegemilangan ini juga dikaitkan dengan keterbukaan kerajaan Alam Melayu untuk mengadakan hubungan dengan kerajaan luar. Bab seterusnya akan membincangkan kegemilangan kerajaan Alam Melayu dalam aspek pemerintahan dan ekonomi.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Penduduk Alam Melayu mempunyai ikatan keserumpunan.

Berdasarkan pernyataan di atas, apakah aspek keserumpunan tersebut?

- I. Agama
- II. Bahasa
- III. Budaya
- IV. Ekonomi

- A. I dan II
- B. I dan IV
- C. II dan III
- D. III dan IV

2.
 - Kerajaan ini diasaskan oleh Jayavarman II.
 - Kerajaan ini terletak di Lembah Sungai Mekong.

Kerajaan Alam Melayu yang manakah berkaitan dengan maklumat di atas?

- A. Funan
- B. Angkor
- C. Champa
- D. Srivijaya

3. Mengapakah peranan Patih Gajah Mada dianggap penting kepada kerajaan Majapahit?

- A. Meluaskan empayar.
- B. Mengasaskan kerajaan.
- C. Menyebarkan pegangan agama.
- D. Menguasai laluan perdagangan.

4. Apakah kepentingan hubungan diplomatik kepada kerajaan Alam Melayu?

- A. Kesetiaan rakyat.
- B. Kemakmuran negara.
- C. Peningkatan penduduk.
- D. Pengekalan sumber alam.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

5.

Nama: _____

Nama: _____

Nama: _____

Berdasarkan gambar di atas, jawab soalan yang berikut:

- Namakan tokoh di atas yang mentakrifkan konsep Alam Melayu mengikut aspek geografi.
- Padankan gambar tokoh di atas dengan peta geografi di sebelahnya.
- Nyatakan pendapat tokoh lain tentang konsep Alam Melayu berdasarkan aspek geografi.

6. Kerajaan Alam Melayu juga merupakan kerajaan yang penting dan mempunyai tamadun tinggi yang setanding dengan kerajaan luar yang lain.

Berdasarkan pernyataan di atas, jawab soalan yang berikut:

- Senaraikan kerajaan luar yang sezaman dengan kerajaan Alam Melayu pada abad pertama.
 - Nyatakan kegemilangan kerajaan Alam Melayu dalam aspek perluasan kuasa.
 - Pada pendapat anda, bagaimanakah kita dapat meneruskan kegemilangan tamadun kerajaan Alam Melayu? 🍷
7. Secara berkumpulan, hasilkan satu buletin tentang hubungan kerajaan Alam Melayu dengan China dan India. Aspek perbincangan buletin hendaklah mengandungi perkara yang berikut:
- Bentuk hubungan.
 - Cara penghantaran utusan.
 - Tujuan jalinan hubungan.

Cakna dan Cerminan Sejarah

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Apabila mempelajari budaya serumpun, kita memperoleh pengetahuan tentang persamaan amalan budaya masyarakat.
- Pemahaman sejarah kewujudan kerajaan Alam Melayu dapat melahirkan rasa bangga akan kegemilangan negara.
- Hubungan antara kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar mendidik kita agar menjalinkan kerjasama dan bersifat terbuka untuk kemakmuran negara.

Diri dan Keluarga

Sikap toleransi dan berbaik-baik dengan ahli keluarga akan mengukuhkan institusi kekeluargaan.

Negara

Sebagai warganegara Malaysia, kita harus berbangga kerana negara kita bersifat terbuka dalam menjalinkan hubungan persahabatan dengan negara luar. Oleh itu, kita perlu menjaga imej baik negara di mata masyarakat antarabangsa.

Jalanan persahabatan antara negara ASEAN (Pertubuhan Negara-Negara Asia Tenggara - *The Association of Southeast Asian Nations*) dengan negara maju dapat memberikan faedah kepada kedua-dua belah pihak dalam memajukan negara masing-masing.